

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Statuitur sententia affirmans.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

ut salvi fiverent. Ideo mittit illis DEUS operationem erroris, ut credant mendacio, &c.

2. Secundæ partis ratio est primò. Pœna debet esse contra physicam inclinationem peccantis: sed culpa non est contra physicam inclinationem peccantis: licet enim sit contra moralem inclinationem naturæ rationalis quæ talis, non tamen est contra physicam inclinationem naturæ, cum sit actus elicitus, vel imperatus circa objectum delectabile.

Secundò. Pœna peccati debet posse assumi à DEO in emendationem culpæ vel reparationem læsionis per culpam factæ: sed peccatum ad neutrum finem assumi potest à DEO: non ad primum, quia novo peccato augetur culpa; non ad secundum, quia per illud DEUS de novo offenditur.

Tertiò. Pœna propriè dicta infligitur secundum rectam rationem; & est à DEO: peccatum est contra rectam rationem; & non potest esse à DEO: ergo.

3. Ratio tertiæ partis est: quia esse afflictivum hominis ratione alicujus annexi, & ex merito præcedentis culpæ, est esse pœnam per accidens; sed hoc modo unum peccatum potest esse pœna alterius: prout habet S. D. in 2. 2. q. 30. a. 1. ad 1. dicens: *Culpa potest aliquo modo esse pœna, in quantum scilicet habet aliquid annexum, quod est contra voluntatem peccantis.*

Cæterum illa connexa possunt esse in primis subtractio abundantium & efficacium auxiliorum, quæ facta in pœnam præcedentis peccati, homo labitur in novum peccatum, quod etiam ab Apostolo significatur. Secundò. Inordinatio & afflictio tum animi, tum corporis, quæ certæ quedam peccata iræ, invidiæ, impuri amoris, &c. comitari solet. Tertiò. Effectus afflictivi animi vel corporis, qui è peccatis oriuntur, ut sunt infamia, morbi, paupertas, & præcipuè vermis seu remorsus conscientiæ: Et hoc modo exponendi sunt prælegati textus S. Script. & illud D. August. 2. Conf. c. 12. *Iussisti Domine, & sic est, ut pœna sua sit sibi omnis inordinatus animus. Quo sensu quoque Seneca. Maxima peccantium pœna peccasse, & sceleris in scelere supplicium est.*

§. II.

Solvuntur Objectiones.

4. Objicies primò. Etiam si peccatum in ratione culpæ non pertineat ad voluntatem positivam beneplaciti; pertinet tamen ad voluntatem

rem permissionis: ergo, etsi à DEO non infligitur in pœnam decreto positivo, poterit tamen infligi decreto permissivo.

Respondeo negando consequentiam. Nam sicuti voluntas permissionis non sufficit ad hoc, ut DEUS dicatur causare culpam, ita neque sufficit ad hoc, ut dicatur infligere pœnam, cum inmissio & inflictio pœnæ requirat voluntatem & ordinationem voluntatis positivam.

Objicies secundò. Peccatum habituale consistens in privatione gratiæ sanctificantis, potest habere rationem pœnæ, in quantum per ipsum homo privatur maximâ suâ perfectione: ergo similiter peccatum actuale habens proformali privationem debitæ rectitudinis proprie potest habere rationem pœnæ, in quantum per illud homo privatur perfectione rectitudinis moralis.

Respondeo negando consequentiam. Quia privatio debitæ rectitudinis, quæ reperitur in actu peccati, est privatio formæ purè moralis, ipsam actum immediatè perficientis in ordine ad legem, & regulam rationis, ipsumque actum in se afficit & absolute malum denominat, quod tantum pertinet ad genus culpæ: atqui privatio gratiæ quantumvis sub ea ratione, quæ tollit habitualem rectitudinem & subjectionem hominis ad DEUM, pertineat ad genus moris & culpæ; qui tamen simul ab anima formaliter tollit physicam perfectionem vitæ supernaturalis, quæ homini in seipso perficitur, eatenus quoque potest pertinere ad genus pœnæ.

Objicies tertiò. Potest aliquid esse à DEO sub ratione passionis, quod non est à DEO sub ratione actionis, veluti patet de passione Christi: ergo licet peccatum non possit esse pœna à DEO infligita sub ratione actionis à voluntate egredientis, potest tamen esse à DEO sub ratione passionis in voluntate receptæ.

Respondeo, antecedens posse verificari de actione transeunti, non de actione permanenti. Disparitas est: quòd in actione transeunti passio est effectus peccati existentis in voluntate, & potest à subjecto in quo recipitur, ejusque acceptivâ voluntate dignificari, quemadmodum passio Christi erat effectus malæ voluntatis Judæorum, & quatenus in corpore Christi recepta, & per ipsius voluntatem meritorie oblata recipiebat infinitam dignitatem. Atqui actio immanens, quæle est peccatum voluntatis, in quo malitia intrinsecè reperitur, in ipsamet voluntatem, in qua recipitur, suam malitiam refundit, eamque commaculat tam ut est in ipsa, quam ut est ab ipsa.

ARTICULUS III.

An peccatum mortale ab intrinseco inducat reatum pœnæ æternæ.

SUMMARIA.

1. Articulus fidei de æternitate gehennæ.
2. Intelligentius secundum legem DEI ordinariam.
3. Peccatum mortale per se inducit reatum pœnæ æternæ.
4. Pœna inferni non est intensivè infinita.
5. Peccatum veniale non inducit reatum pœnæ æternæ, sed temporalis.

6. An sit proportio inter temporale delictum, & pœnam æternam?

§. I.

Statuitur sententia affirmans.

Suppono primò tanquam de fide certum, pœnas damnatorum fore æternas. Ita contra Origē-

Originem, qui l. i. periarcon. c. 6. poenas damnatorum, etiam ipsorum demonum aliquando per DEI misericordiam finiendas esse asseruit, definitum est in Conc. Later. c. *firmiter*, de Summ. Trin. Trid. Sess. 6. cap. 14. & 25. Sess. 14. cap. 5. Habetur If. 66. Marci 9. & Matth. 25. *Ibunt hi in supplicium aeternum*, sive ut D. August. legit, *in combustionem aeternam*. Et Apoc. 14. *Cyrciabuntur igne & sulphure in secula seculorum*. Idem habetur in Symbolo Athanasii & passim apud SS. PP.

2. Suppono secundò. Hanc gehennam & infernalium poenarum aeternitatem esse de fide quoad legem DEI ordinariam: quã non obstante valde probabile est, per extraordinariam DEI legem & singulari DEI privilegio de facto aliquos ab inferis revocari. Nam ut relinquamus Trajani Imp. relationem, quem aliqui precibus D. Gregorii ex inferno ereptum tradidere, & tanquam probabile refert S. Th. in 4. d. 45. q. 2. a. 2. quæstiunc. 1. Baronius tamen to. 6. ad an. 604. fabulam reputat, risu potius despiciendam, quam disputatione seriã confutandam: nec immeritò; cum constet, illum Imperatorem non tantum fuisse crudelissimum Christianorum persecutorem, sed etiam pederastiã vitio inquinatum, etiam aliã eximiam justitiã cultorem: Nihilominus è sacra & Ecclesiastica historia constat, multos à Christo, Apostolis, aliisque Sanctis, tum etiam intercessione Beatissimæ Virginis fuisse miraculose ad vitam revocatos, è quibus aliqui fuere infideles, idololatræ, peccatores, & in eum finem ad vitam revocati, ut converterentur, & poenitentiam agerent, adeoque fuerunt à tormentis infernalibus, sive illa in loco inferni sive in alio juxta Divinam justitiã ordinationem paterentur, liberati. His positis, ad quæstionem articuli sit

3. CONCLUSIO. *Peccatum mortale per se, & ex intrinseca sua malitia inducit reatum poenae aeternae.* S. D. a. 3. & 4.

Ratio est: Peccatum ex se habenti inordinationem irreparabilem per se debetur poena aeterna, & interminabilis: sed peccatum mortale habet ex sua natura inordinationem irreparabilem, ergo ipsi per se convenit debitum & reatus poenae aeternae. Major probatur: quia quamdiu manet causa necessaria, tamdiu manet effectus ipsius: sed peccatum est causa necessaria reatus poenae: ergo quamdiu manet peccatum & culpa, tamdiu manet reatus poenae: atqui in peccato habente ab intrinseco irreparabilem inordinationem culpa manet interminabiliter: ergo etiam ipsi respondet reatus poenae interminabilis.

Minor etiam ostenditur primò: quia peccatum mortale hominem avertit & deordinat ab ultimo fine ex propria sua ratione: sed deordinatio ab ultimo fine est naturã suã irreparabilis: quia ultimus finis in moralibus, est sicut primum principium in speculativis; error autem circa prima principia est irreparabilis. Secundò, quia illa inordinatio est irreparabilis, per quam destruitur principium totius ordinis supernaturalis, nimi-

rum gratia & charitas; sicuti propterea mors & cæcitas sunt naturã suã irreparabiles, quia illa destruit principium vitæ, ista verò principium vitæ: sed per inordinationem peccati mortalis destruitur gratia & charitas, tanquam principium radicale totius ordinis & vitæ supernaturalis: ergo.

§ II.

Corollaria.

4. Inferes ex dictis primò. Poenam inferni, etsi sit extensivè seu quoad durationem infinita, utpote interminabilis & sine carens, non tamen esse simpliciter infinitam; nec quoad poenam damni, hoc est privationem visionis beatificæ, nec quoad poenam sensus, h. e. afflictionem dolorosam ab igne extrinsecus illatam, quam in Tract. de Angelis exposui.

Ratio est primò. Malitiã simpliciter finitæ non nisi poena finita respondere debet: atqui peccati malitiã est simpliciter finita: ergo. Neque dicas, esse infinitam in ratione offensæ: nam offensæ non respondet poena, sed satisfactio; ideoque ad condignè satisfaciendum pro peccato mortali etiam requirebatur infinita satisfactio.

Ratio est secundò. Visio beatificæ non est simpliciter & subjectivè infinita: ergo nec privatio visionis quæ est poena damni. Implicat etiam qualitas physica infinite intensæ: sed poena sensus activè consistit in dolorifera qualitate ab igne infernali impressa: ergo non potest esse simpliciter infinita.

Inferes secundò. Peccatum veniale non inducere reatum poenae aeternae, quia non avertit efficaciter ab ultimo fine, & relinquit principium vitæ ac ordinis supernaturalis, ex quo peccans seipsum reparare, & veniale peccatum potest extinguere.

6. Objicies: Poena debet esse proportionata delicto: quia ut dicitur Deut. 25. *Pro mensura peccati erit & plagarum modus*: sed poena aeterna nullam habet proportionem cum culpa mortali: ergo culpa mortalis per se non inducit poenam aeternam. Minor probatur: quia peccatum mortale est saepe momentaneum; at poena aeternam durat.

Respondeo primò, non esse necessariam proportionem inter durationem poenae, & culpæ: nam etiam pro brevi delicto mors irreparabilis & exilium perpetuum infligitur.

Respondeo secundò ex S. D. hic q. 87. a. 3. ad 1. quòd peccans mortaliter, interpretativè & virtualiter velit aeternum peccare, in quantum aeternam DEI fruitionem bono creato postponit, & in hoc suum ultimum finem constituit, ponendo inordinationem ab intrinseco irreparabilem, in qua sufficiens fundatur proportio.

